

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Александър Каменов Златаров, д.м.
Катедра Обща и оперативна хирургия
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна

на дисертационен труд
**„Роля на виртуалната колоноскопия в минимално
инвазивната и роботизирана онкологична колоректална
хирургия“**

на: д-р Мехмед Бехчет Хадживели

за присъждане на научна и образователна степен „Доктор“ по
научна специалност „Обща хирургия“

Научен ръководител: проф. д-р Никола Йорданов Колев, д.м.н.

Дисертационният труд е обсъден и одобрен за публична официална защита на Катедрен съвет на Катедрата по обща и оперативна хирургия, Медицински университет - Варна с доклад на катедрен съвет с вх. №102-55/11.01.2023 г. и съгласно Заповед Р-109-100/02.02.2023 год. на Ректора на Медицински университет- Варна.

Темата на дисертационния труд е съвременна и дисертабилна. Понастоящем колоректалният рак продължава да бъде третото по честота диагностицирано злокачествено заболяване в световен мащаб сред мъжете и второто - сред жените. Един от диагностичните методи е виртуалната колоноскопия. Нейното приложение е анализирано в редица публикации, но са анализирани само някои аспекти на нейното приложение в контекста на онкологичната хирургия и колоректалните новообразувания. Това дава основание за провеждане на настоящето комплексно изследване, за да се

открий значимостта на виртуалната колоноскопия при сравнението ѝ с фиброколоноскопията при предоперативната диагностика на колоректалните онкологични заболявания и да се допринесе за популяризирането на този сравнително нов метод в българската клинична практика.

Дисертационният труд е представен в обем 164 страници и съдържа 29 таблици и 59 фигури.

Изложението на **литературния обзор** притежава много добра познавателна стойност в оптимален обем и е съсредоточен върху следните теми: Социална епидемиология на онкологичните колоректални заболявания; Съвременни минимално инвазивни хирургически методи на лечение на онкологичните колоректални заболявания; Новости в образната диагностика на онкологичните колоректални заболявания; Удовлетвореност и качество на живот на болните с онкологични колоректални заболявания, подложени на ендоскопски изследвания; Икономически анализи на образната диагностика при скрининга на колоректалния рак; Критическа оценка на литературата по проблемния кръг.

Дисертантът поставя ясно формулирана **цел**, а именно: Да се проучи ролята на виртуалната колоноскопия в минимално инвазивната и роботизирана онкологична колоректална хирургия. За да се изпълни тази цел трябва да се изпълнят следните задачи:

1. Да се изследва диагностичната роля на виртуалната колоноскопия при болните с колоректален рак.
2. Да се изследва диагностичната роля на виртуалната колоноскопия при болни с колоректален полип.
3. Да се анализира допълнителната диагностична роля на виртуалната колоноскопия при дебелочревни и екстраколични заболявания.
4. Да се анализира приложението на виртуалната колонскопия при стадирането на болните с колоректален рак.
5. Да се анализира ролята на виртуалната колоноскопия при избора на хирургичен метод.

Проучването на Д-р Хадживели е ретроспективно, моноцентрично. **Реализирано е в** структурите към УМБАЛ „Св. Марина“ - гр. Варна и обхваща периода от 01.01.2012 до 31.12.2021 г. Пациентска популация обхваща **1695 болни**.

За да реши поставените задачи, д-р Хадживели прилага редица **методи** върху включените в своето проучване болни, което подчертава научните достойнства на труда. Включни са образни, ендоскопски, статистически методи.

Резултатите са представени са изчерпателно, подробно илюстрирани и онагледени с графики, таблици и фигури. Д-р Хадживели изследва диагностичната стойност на виртуалната колоноскопия при болни с колоректален рак, колоректални полипи, при откриването на различни дебелочревни и екстраколични заболявания и при стадиране на болните с колоректалне карцином. С голямо значение е анализът върху влиянието на данните от виртуалната колоноскопия върху оперативния метод при болни с колоректален карцином.

Дискусията показва авторското отношение по проучвания проблем и способността на д-р Хадживели да анализира собствените получени резултати. Закономерно е заключението, че правилната селекция на пациентите, усъвършенстването на хирургичните техники и адекватното предоперативно стадиране и следоперативно лечение и грижи са основните методи за намаляване на следоперативните усложнения и първостепенни фактори за подобряване на резултатите от лечението на пациенти с колоректален карцином.

Изводите са 7 на брой и произтичат от собствените получени резултати – те обобщават достоверно резултатите от изследването.

Като **приноси** на дисертанта мога да призная:

- За първи път в България е анализирана ролята на виртуалната колоноскопия при минимално инвазивните колоректални оперции.
- Анализиран е десет годишен период с голям брой диагностицирани, оперирани и проследени пациенти.

- Представени са литературни и клинични данни за преимуществото на виртуалната колоноскопия при предоперативната диагностика на колоректалните новообразувания.
- Направено е ретроспективно клинико-епидемиологично едноцентрово проучване и са представени съвременни данни за честотата и клиничните характеристики на пациентите с колоректален карцином.
- Извършено е детайлно образно и клинично проучване за влиянието на виртуалната колоноскопия върху оперативните методи.
- Направен е сравнителен анализ между неинвазивен образен метод и оптична ендоскопия, който е златен стандарт при колоректалните заболявания.
- Потвърждава се увеличаване на минимално-инвазивната и роботизирана хирургия в лечението на колоректалните заболявания.

Д-р Мехмед Хадживели е опитен и перспективен хирург. Дисертационният му труд е с висока научна и практическа стойност, която допринася за доказване на ролята на виртуалната колоноскопия в диагностиката и минимално инвазивното хирургично лечение на колоректалния карцином. Това ми дава правото да предложа на високо уважаваното Научно жури да присъди на д-р Мехмед Хадживели образователна и научна степен „ДОКТОР“.

гр. Варна
21.02.2023 г.

Доц. д-р Александър Златаров, д.м.

/...../

